

2020

EUSRAT

műhelytanulmányok

2020

EUSTRAT

műhelytanulmányok

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Impresszum

**A Nemzeti Közzolgálati Egyetem
Eötvös József Kutatóközpont
Európa Stratégia Kutatóintézet kiadványa**

Szerkesztőbizottság

Bagi Nikoletta Dóra
Pató Viktória Lilla
Schmidt Laura
Tóth Bettina

Lektor:

Dr. Navracsics Tibor

A szerkesztőség címe: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.

A szerkesztőség e-mail-címe: schmidt.laura@uni-nke.hu

Weboldal: <https://eustrat.uni-nke.hu>

Kiadó: Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Ludovika Egyetemi Kiadó

Székhely: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.

Kapcsolat: kiadvanyok@uni-nke.hu

A kiadásért felel: Deli Gergely rektor

Olvasószerkesztők: Bujdosó Hajnalka, Gergely Zsuzsánna, Resofszki Ágnes

Tördelőszerkesztő: Stubnya Tibor

Tartalom

Szerzők rövid szakmai életrajza	6
---------------------------------	---

Biztonság- és védelempolitika

Tárnok Balázs

A Bizottság bemutatta a migrációs paktum új tervezetét – továbbra is a migráció menedzselése és nem annak megállítása a cél	12
---	----

Miszlivetz Áron James

Elnöki ügyek: transzatlanti partner vagy védelmi szövetséges?	19
---	----

Demokrácia és jogállamiság

Navracsics Tibor

Demokrácia és járvány	23
-----------------------	----

Gát Ákos Bence

Az Európai Unió és a jogállamiság: az elmúlt évtized trendje	28
--	----

Petri Bernadett

Münchhausen báró a mocsárban – Az Európai Parlament áprilisi távolsági plenáris ülése a koronavírus elleni küzdelemről	37
--	----

Pató Viktória Lilla

EYE 2020 – az Európai Ifjúsági Rendezvény és a részvételi demokrácia	44
--	----

Navracsics Tibor

Beszéd az Európai Unió állapotáról	51
------------------------------------	----

Kalas Vivien

Közérdek vagy önérdék? – Az Európai Parlament választási reformról szóló javaslata	54
--	----

Digitalizáció, innováció és tudományfejlesztés

Pató Viktória Lilla

Nemek közötti egyenlőtlenség a digitális térben, a Digital Gender Gap	58
---	----

Pató Viktória Lilla

Újabb mérföldkőhöz érkezett az Európai Bizottság a Digitális Európa felé vezető úton	63
--	----

Gazdaság és pénzügy

Máthé Réka Zsuzsánna

Skizofrén csiga a nyeregben?	69
------------------------------	----

<i>Máthé Réka Zsuzsánna</i>		
A német nemzeti érdekek összeütközése a lopakodó föderalizmussal		74
<i>Máthé Réka Zsuzsánna</i>		
Mire lesz több és mire kevesebb pénz?		78
<i>Máthé Réka Zsuzsánna</i>		
Felértékelődött a régiók szerepe		82
<i>Máthé Réka Zsuzsánna</i>		
K mint katasztrófa?		85
<i>Kalas Vivien</i>		
Bizottsági jelentés egy erősebb Európáért		88
<i>Máthé Réka Zsuzsánna</i>		
Szegény Európa egyre szegényebb		92
<i>Máthé Réka Zsuzsánna</i>		
Csőbörből vödörbe: krízisből válságba?		96
<i>Petri Bernadett</i>		
Lehetetlenre nem szabad vállalkozni – uniós zöldpolitikai célok és a kisvállalkozások jövője		99

Kisebbségpolitika

<i>Varga Csilla</i>		
Megemlékezés vagy ünneplés? – Trianon a szomszédainknál		105

Oktatás és kultúra

<i>Kalas Vivien</i>		
Tanulmányi mobilitás: tovább nő a különbség Kelet- és Nyugat-Európa között?		109
<i>Kalas Vivien</i>		
Az európai oktatáspolitikai új irányvonalai		113
<i>Kalas Vivien</i>		
A tagállamok oktatási és képzési eredményei a 2020-as célok tükrében		117

Szomszédságpolitika

<i>Miszlivetz Áron James</i>		
Zágrábtól Záhgrábig: Csúcson a Nyugat-Balkán?		121

Uniós intézmények

<i>Petri Bernadett</i>		
Képviselői immunitás az Európai Parlamentben – A mentelmi jog alkalmazásának aktualitásai		124

<i>Petri Bernadett</i>	Érzékcsalódás vagy integrációra mért ütés – miről is szól tulajdonképpen a Német Szövetségi Alkotmánybíróság döntése?	134
<i>Petri Bernadett</i>	Luxemburg kontra Strasbourg – jogértelmezési bizonytalanságok a tranzitóna vitában	144
<i>Petri Bernadett</i>	Ockham borotvája a Jogi Bizottságban – az új biztosjelöltek összeférhetlenségi vizsgálata	158
<i>Petri Bernadett</i>	Az Európai Parlament és a kiéheztetés politikája – néhány gondolat Katarina Barley nyilatkozatának margójára	164
<i>Petri Bernadett</i>	Időközi alelnökválasztás az Európai Parlamentben és a D'Hondt-rendszer aktualitásai	171
<i>Petri Bernadett</i>	Az Európai Unió 2020-ban V. – Az Európai Parlament	177

V4

<i>Tárnok Balázs</i>	Milyen hatással lesz az új szlovák kormány a V4-es együttműködésre?	186
----------------------	---	-----

English studies

<i>Áron James Miszlivetz</i>	Reimagining European Enlargement: A New Way Forward?	192
<i>Balázs Tárnok</i>	Impact of the Coronavirus on ECI Procedures – Will the Commission Extend Deadlines?	195
<i>Áron James Miszlivetz</i>	External Remedy for a Pandemic: Supporting the Eastern Partnership	201
<i>Áron James Miszlivetz</i>	Macro-financial Assistance in Challenging Times: The EU in Ukraine	205
<i>Balázs Tárnok</i>	Slovakia Still Applying the Beneš Decrees – Principle of Collective Guilt in the European Union	210
<i>Áron James Miszlivetz</i>	Western Balkans at the Door: The New Enlargement Package	217

Szerzők rövid szakmai életrajza

töltött be. 2014-ben külgazdasági és külügyminiszter volt, majd 2014 és 2019 között az Európai Bizottság kultúráért, oktatásért, ifjúságpolitikáért és sportügyért felelős biztosaként dolgozott.

Jelenleg a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Európa Stratégia Kutatóintézetének (Eustrat) vezetője és a Veszprém-Balaton 2023 Európa kulturális fővárosa program kormánybiztosa. E mellett a Nemzeti Közzolgálati Egyetem címzetes egyetemi tanára és az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Politikatudományi Intézetének egyetemi docense.

Pató Viktória Lilla a Nemzeti Közzolgálati Egyetem igazgatásszervező (BA) és nemzetközi közigazgatási tanulmányok szakirányon (MA) szerzett egyetemi diplomát 2012–2017 között, ami alatt az Erasmus-program keretein belül a Milánói Egyetem jogi karán is folytatott tanulmányokat, majd 2017-ben az NKE Közigazgatás-tudományi Doktori Iskolájában kezdte meg PhD-képzését a tudományirányítás kérdéseit kutatva. Egyetemi tanulmányai alatt több ízben szerzett szakmai tapasztalatot Magyarország Alkotmánybíróságán, az Országgyűlési Hivatalban és Magyarország Római Nagykövetségén.

2020-tól az Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézetben (Eustrat) az Európai Unió innovációs, digitalizációs és tudományfejlesztési szakterületeit vizsgálja.

Dr. Petri Bernadett a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen szerzett jogi diplomát. Tanulmányait Köztársasági Ösztöndíjjal végezte, emellett harmadévtől az Európai Közigazgatási Képzési Ösztöndíjprogram ösztöndíjasa. Ezt követően a Cambridge-i Egyetem képzése során angol jogi és európai uniós szakirányú tanulmányokat folytatott 2007 és 2010 között, majd közgazdasági szakterületen szerzett másoddiplomát a Budapesti Corvinus Egyetem Közgazdasági Továbbképző Intézeténél 2012-ben.

A jogi szakvizsga megszerzése után Budapesten, majd Brüsszelben folytatta szakmai tevékenységét, gazdasági jogi, szellemi alkotások joga, nemzetközi jogi és társasági jogi területen angol, német és francia nyelven.

Az Európai Parlament Schuman gyakornoki programja keretében került az uniós intézményekhez, ennek során először az Európai Parlament Elnökségi Főigazgatóságánál dolgozott, majd az Európai Néppárt Európai Parlamenti Frakciójánál szerzett további gyakorlatot. 2014-től szakmai tanácsadó

Szerzők rövid szakmai életrajza

az Európai Parlamentben, jogi, oktatásügyi területen, ezen belül szerzői jogi, valamint a digitális belső piachoz kapcsolódó egyéb jogalkotásért felelős.

Ezt követően az Európai Bizottságnál Dr. Navracsics Tibor, oktatásért, kultúráért, ifjúságpolitikáért és sportügyekért felelős uniós biztos kabinetjének Erasmus-programért, a DiscoverEU kezdeményezésért és az intézményközi kapcsolatokért felelős munkatársa.

Jelenleg politikai tanácsadó az Európai Parlamentben, és oktatói tevékenységet folytat a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának Európajogi Tanszékén, intézményi kapcsolatok és az uniós intézmények gyakorlati működésének témakörében. 2020 márciusától a Nemzeti Közszerzői Egyetem keretében működő Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézet (EUSTRAT) kutatója.

Dr. Tárnok Balázs 2015-ben szerzett jogi diplomát (dr. jur.) a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán. Erasmus-ösztöndíjas hallgatóként egy évet töltött Hollandiában, a Radboud Egyetemen. 2015-től a PPKE Jog- és Államtudományi Doktori Iskolájának hallgatója, 2020-ban szerzett doktori fokozatot (PhD). Doktori kutatási témája az európai uniós kisebbségvédelem, az európai polgári kezdeményezés és az őshonos nemzeti kisebbségek ebben rejlő lehetőségei. 2018-tól angol fordító szakjogász (LL. M.).

2016-tól jogi tanácsadó a Dr. Sobor Ügyvédi Irodában, ahol a Székely Nemzeti Tanács európai polgári kezdeményezésének jogi képviselőjét segítette. 2017-től a Rákóczi Szövetség jogi szakértője, feladata a Minority SafePack polgári kezdeményezés magyarországi aláírásgyűjtési kampányának szakmai koordinálása. 2018-tól a Miniszterelnökség Európai Uniói Kapcsolatokért felelős Államtitkárság Uniói Intézményi Kapcsolatokért felelős Főosztály munkatársa. 2019-től 2020 végéig a Nemzeti Közszerzői Egyetem Nemzetközi Igazgatóság munkáját segítette.

2018-tól a Rákóczi Szövetség alelnöke. Az elmúlt években tanácsadóként segítette a felvidéki Magyar Közösség Pártja munkáját, 2019-ben a párt európai parlamenti képviselőjelöltje.

2020 januárjától a Nemzeti Közszerzői Egyetem Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézetének (EUSTRAT) tudományos segédmunkatársa. Kutatási területei: európai uniós jog és politika, uniós kisebbségvédelem és kisebbségi jogok, európai polgári kezdeményezés, visegrádi együttműködés, civil politikai érdekérvényesítés.

Münchhausen báró a mocsárban – Az Európai Parlament áprilisi távolsági plenáris ülése a koronavírus elleni küzdelemről

Mint ismeretes,¹ Münchhausen báró az egyik kalandja során lovával mocsaras vidékre érkezett, ahol a ló sülyedni kezdett. A báró, aki nemcsak briliáns elme és mindenre elszánt hős volt, de hatalmas izomerővel is rendelkezett, nem tétlenkedett: erősen megragadta a tarkójánál saját haját, és annál fogva kirántotta önmagát a mocsárból, sőt, lábai közé szorítva még hűsleges lovát is kimenekítette a bajból.

Képes-e arra az Európai Parlament, hogy maga is így tegyen és megteremtse saját működésének jogi feltételeit, vagy éppen ebben a kritikus helyzetben sodorja veszélybe saját legitimitását, hitelességét és döntéseinek érvényességét?

Április 16-án, csütörtökön reggel kezdi meg kétnaposra tervezett ülésvezetését az Európai Parlament. A koronavírus-járvány kitörése óta második alkalommal kerül sor a plenáris ülés „távolsági üzemmódban” való megtartására – de hogy mit jelent ez a távolsági üzemmód, az mind ez idáig meglehetősen ellentmondásos.

Felzólalási lehetősége a márciusi ülésen is csak azoknak a képviselőknek volt, akik ténylegesen a teremben ültek, míg a többiek bármely állampolgárhoz hasonlóan legfeljebb a Parlament honlapján követhették az ülést. Szavazni azonban – az e-mailben kiküldött szavazólap aláírásával és az arról készült fotó elküldésével minden képviselőnek lehetősége volt. Mi több, mivel a Parlament kreativitása és rugalmassága nem ismer határokat, az Elnökség útmutatása alapján azok a képviselők, akik otthonukban nem rendelkeztek nyomtatóval, le is rajzolhatták a szavazólapot, és azon jelölhették be a kívánt indikációt.

Az ülés jegyzőkönyvének² tanúsága szerint 75 képviselő volt jelen az ülésen, azok tehát, akik az ülésteremben is megjelentek. Ezenfelül pedig további három képviselő mentette ki távollétét jogszerűen. Mivel tehát a szavazás kihirdetett eredménye szerint csaknem a teljes Parlament támogatta az elfogadásra

¹ Gottfried August Bürger: *Münchhasuen vidám kalandjai*. Budapest, Kossuth, 1994.

² European Parliament: *Attendance Register*. Brussels, (2020. március 26.).

került javaslatokat, az az abszurd helyzet állt elő, hogy mintegy 600, az ülésről igazolatlanul távol maradó képviselő adott le érvényes szavazatot aznap a szavazás során.

A jelenlegi elképzelések szerint az áprilisi alkalom sem különbözik majd ettől jelentős mértékben, már ami a távolsági ülésezés módszertanát illeti. Annak ellenére azonban, hogy a *vis maiort* a Parlament működése nem ismeri, és rendkívüli eljárásrendre sincs lehetőség, amely felmentést biztosítana a hatályos szabályok alkalmazása alól, az Eljárási Szabályzat módosítása továbbra sincs napirenden.

Az pedig, hogy a jelenlegi távműködés összhangban áll az Eljárási Szabályzattal, legalábbis kétséges.

A facto ad ius non datur consequentia³

Történik mindez egy olyan plenáris ülés kapcsán, amelynek során az Európai Parlament mint költségvetési hatóság, számos, a jelenlegi helyzet kezelését is célzó, történelmi jelentőségű bizottsági javaslatról szavaz.

A költségvetési eszközöket a Bizottság egyébként szemmel láthatóan a többet egy csapásra elv szerint szánja elosztani: amennyiben a Parlament elfogadja, a 2020-as évre vonatkozó költségvetés-módosítási tervezet szerint összesen 567,4 millió euró kötelezettségvállalási előirányzat és 77,4 millió euró kifizetési előirányzat mobilizálására kerülne sor. Az előirányzatból 350 millió eurót a görögországi migrációs helyzetre, 115 millió eurót a Covid-19-járvány kezelésére szánnak, 100 millió euró pedig az albániai földrengések utáni helyreállításra jutna. A fennmaradó összegből az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központon felül az Európai Ügyészség, az Európai Számvévőszék és az Európai Ombudsman is profitálhat. A költségvetés-módosítási tervezet Magyarország esetében egyébként 216,5 millió forint plusz befizetési kötelezettséget jelent erre az évre.

A Sürgősségi Támogatási Eszköz előterjesztés a kötelezettségvállalások terén 3 milliárd euróval, kifizetések terén 1,53 milliárd euróval javasolja megemelni a 2020-as költségvetés szintjét. Maga az eszköz 2016-ban jött létre a migrációs helyzet kezelésére, annak érdekében, hogy az EU humanitárius segítségnyújtást biztosíthasson az Unión belül is. Azóta gyakorlatilag alvó üzemmódban volt, allokált forrás nélkül. Most a koronavírus-járvány kezelésére

---

³ A cselekedetből annak jogosságára nem lehet következtetni (római jogi alapelv).

Münchhausen báró a mocsárban...

való alkalmassá tétele érdekében a Bizottság kiszélesítené az elszámolható tevékenységek körét. A Sürgősségi Támogatási Eszköz forrásai ennek megfelelően elérhetőek lehetnek eszközbeszerzésre, betegek tagállamok közötti szállítására, alapvető termékeket és gyógyszereket gyártó vállalatok termelésének segítésére, ideiglenes kórházak kialakítására, egészségügyi munkaerő felvételére, egészségügyi oktatási intézményekkel való együttműködésre, tesztek gyártásának, beszerzésének támogatására, gyógyszerfejlesztésre és a kijárási korlátozások kivezetéséhez kapcsolódó intézkedések megtételére is. Az aktiválás 2020. február 1-jétől visszamenőleges hatállyal történne, és két évre szólna.

A költségvetési javaslatokon túl vitát is tart majd a Parlament, méghozzá a koronavírus elleni közös uniós fellépésről, amelyet egy meglehetősen ambiciózus állásfoglalás elfogadása követ. A mainstream pártcsaládok által a jelenlegi tervek szerint közösen megalkotott és előterjesztett szöveg kiemeli, hogy míg az egészségügy általában véve tagállami hatáskör, a közegészségügy kérdése a tagállamok és az Unió közös hatáskörébe tartozik, emiatt pedig kifejezetten sajnálatos, hogy a járvány kezdetekor a tagállamok képtelenek voltak a közös, koordinált fellépésre és döntéshozatalra. Egyúttal felhívja a tagállamokat, hogy a további járványügyi intézkedéseket mostantól koordinálják, a Bizottságot pedig arra, hogy alkosson meg egy közös karanténfeloldó stratégiát, amelynek nagyszabású tesztelési akciókat és védőfelszerelések állampolgárok részére való ingyenes kiosztását is magában kellene foglalnia, legalábbis a Parlament álláspontja szerint.

A szövegtervezet, amely az Európai zöld megállapodást és a digitális átalakulást tekinti a legfontosabbaknak a helyreállítási és újjáépítési intézkedések között, külön kiemeli, hogy a járvány következtében előállt gazdasági helyzet kezelése érdekében a tagállamok részéről új saját források bevonása is szükséges. A nagyszabású pénzügyi intézkedésekért kiáltó állásfoglalási indítványtervezet arra hívja fel a Bizottságot, hogy egy legalább 50 milliárd euró összegű koronavírus-szolidaritási alapot hozzon létre a tagállamok egészségügyi ágazattal kapcsolatos pénzügyi erőfeszítéseinek támogatására.

A Parlamenttől nem meglepő módon az állásfoglalási indítvány külön fejezete foglalkozik a jogállamisággal és az alapjogok védelmének szükségességével. Felhívja ennek keretében a Bizottságot, hogy sürgősen vizsgálja meg: „a tagállamok által bevezetett sürgősségi intézkedések összhangban vannak-e a Szerződésekkel, és használja fel az összes rendelkezésre álló uniós eszközt és szankciót e súlyos és tartós jogsértések kezelésére” – hangzik a néhány ponton a körbenforgó okoskodás érveléstani hibájába eső szöveg. Sürgeti továbbá a Tanácsot, hogy vegye vissza napirendjére a folyamatban lévő 7. cikk szerinti

eljárásokkal kapcsolatos vitákat és eljárásokat, utalva ezzel a két, tanácsi eljárásban érintett tagállamra.

Münchhausen báró mocsaras vidékre érkezett

Az uniós intézmények működtetése a koronavírus-járvány alatt vitán felül kihívásokkal teli, különösen igaz ez a Parlamentre. További problémát jelent, hogy a Parlament ülésezésének helyszíne, időtartama és gyakorisága a Szerződésekben alapuló, szigorú rend szerint szabályozott: jogában áll ugyan saját működését biztosítani, de ezt kizárólag a normatív kereteken belül teheti csak meg.⁴ Bármilyen módon is értelmezzük az Európai Parlament távolsági plenáris üléseit – Brüsszelben vagy egyéb munkavégzési helyen tartott üléseknek – a Szerződés rendelkezéseitől való eltérésnek csak abban az esetben van helye, ha ahhoz a tagállamok hozzájárultak. Számos bírósági eset taglalja ennek a feltételeit és a szabály megsértésének következményeit egyaránt, ami a legtöbb esetben döntések és jogi aktusok megsemmisítésével is jár.

2012-ben például a Francia Köztársaság azzal a kereseti kérelemmel fordult az Európai Bírósághoz, hogy semmisítse meg az Európai Parlament 2011. március 9-i, a Parlament 2012-ben és 2013-ban tartandó plenáris üléseinek ütemtervére vonatkozó döntését, mivel az októberre ütemezett két plenáris ülésnél mindkét évben túl rövid, azok ugyanis nem tartanak hétfőtől csütörtökig.⁵ A Bíróság megalapozottnak tartotta a hivatkozást és úgy foglalt állást, hogy az üléseket a Parlament mesterségesen bontotta két részre annak érdekében, hogy nem kevésbé mesterséges módon megfeleljen a Jegyzőkönyvben rögzített elvárásoknak, következésképpen a megtámadott döntések nem felelnek meg az említett Jegyzőkönyvben megkövetelt tizenkét darab havi plenáris ülésnek követelményének. (C-237/11 és C-238/11⁶ Francia Köztársaság kontra Európai Parlament egyesített ügyekben hozott döntés.)

---

⁴ Az edinburghi döntés alapján a tagállamok hatásköre a Parlament ülésezésének rendjéről való döntéshozatal. Az EUSZ 6. jegyzőkönyvének egyetlen cikke szerint az Európai Parlament székhelye Strasbourg, ahol a tizenkét, havonta tartandó plenáris ülésnek zajlik.

⁵ Az októberi két plenáris az augusztusi nyári szünet miatt kimaradó ülést hivatott egyébként pótolni.

⁶ „Megsemmisítés iránti kereset – A 2012-ben és 2013-ban tartandó plenáris ülészek ütemterve – Az Európai Unió intézményei, egyes szervei, hivatalai és szervezeti egységei székhelyének meghatározásáról szóló jegyzőkönyvek”. Paolo Mengozzi főtanácsnok indítványa. 2012. szeptember 6.

Münchhausen báró a mocsárban...

Egy másik ügyben a Francia Köztársaság négy, az Európai Parlamentnek a 2017-es pénzügyi évre szóló éves költségvetés elfogadására vonatkozó jogi aktus megsemmisítését kérte, azon az alapon, hogy a megtámadott jogi aktusok sértik az intézmények székhelyéről szóló Jegyzőkönyvet, mivel költségvetési hatáskörében eljárva az Európai Parlament nem Strasbourgban, hanem Brüsszelben szavazott, ezzel az eljárás teljes idejére bizonytalanná téve az uniós éves költségvetését. (C-73/17⁷ Francia Köztársaság kontra Európai Parlament.) Amennyiben tehát a Bíróság arra tekintettel hajlandó parlamenti döntéseket érvényteleníteni, hogy a havi ülészek nem egy teljes hétig tartott Strasbourgban, ha a Bíróság kimondja azt, hogy a Parlament nem jogosult Brüsszelben plenáris ülést kitűzni, amennyiben nem tartja meg az évi tizenkét strasbourgi ülést, ha per indítható, mert a Parlament két hivatalos székhelye közül nem Strasbourgban került sor a költségvetési szavazásra, hanem Brüsszelben, a távolsági ülésezés területe legalábbis ingoványos, ha nem mocsaras. Különösen annak jelenlegi formájában.

Newton törvénye és az Európai Parlament

Az Európai Parlament működése, ülésezése és eljárási szabályai kifejezetten a jelenlétre és az ahhoz fűződő jogkövetkezményekre alapulnak. Határozatképesség,⁸ küszöbértékszabályok,⁹ egyperces felszólalások,¹⁰ kék kártya,¹¹ mind-mind olyan intézmények a Parlament ülésezése során, amelyek nem értelmezhetők fizikai jelenlét, de legalábbis megfelelően megalkotott online jelenléti szabályok, és nem melleleg az online jelenlétet egyáltalán lehetővé tevő, működőképes informatikai rendszer hiányában.

---

⁷ A Bíróság a C-73/17. sz. Franciaország kontra Parlament ügyben hozott 2018. október 2-i ítélete.

⁸ Európai Parlament: *Az Európai Parlament Eljárási Szabályzata*. VII. cím: Ülések. 5. fejezet: Határozatképesség, módosítások és szavazás. 178. cikk: Határozatképesség. 9. parlamenti ciklus, (2020. február).

⁹ Európai Parlament: *Az Európai Parlament Eljárási Szabályzata*. VII. cím: Ülések. 5. fejezet: Határozatképesség, módosítások és szavazás. 179. cikk: Küszöbértékek. 9. parlamenti ciklus, (2020. február).

¹⁰ Európai Parlament: *Az Európai Parlament Eljárási Szabályzata*. VII. cím: Ülések. 5. fejezet: Határozatképesség, módosítások és szavazás. 172. cikk: Egyperces felszólalások. 9. parlamenti ciklus, (2020. február).

¹¹ Európai Parlament: *Az Európai Parlament Eljárási Szabályzata*. VII. cím: Ülések. 5. fejezet: Határozatképesség, módosítások és szavazás. 171. cikk: Felszólalási idő felosztása és felszólalók listája. 9. parlamenti ciklus, (2020. február).

Mint ismeretes, Newton III. törvénye, avagy a kölcsönhatás törvénye¹² miatt Münchhausen báró sajnos a valóságban nem tudta volna kihúzni magát a mocsárból a hajánál fogva.

Az Európai Parlament működésére azonban szerencsés módon nem hat a klasszikus mechanika alapját képező négy axióma, a Parlament ugyanis egyetlen formális döntés keretében bármikor módosíthatja saját Eljárási Szabályzatát. Egy egyszerű Elnökségi határozat a fizikai jelenlét különböző értelmezései lehetőségei kapcsán nem elégséges, mivel a jogforrási hierarchia elve szerint egyébként sem vezethet be olyan szabályokat, amelyek ellentétesek magasabban elhelyezkedő normákkal, mint az Eljárási Szabályzat és a Szerződések. A Parlament Elnöksége az ülések lebonyolításával kapcsolatos határozatokat hozhat ugyan, ezen hatásköreit azonban csak a Szerződések és az Eljárási Szabályzat rendelkezéseivel összhangban gyakorolhatja. Ehelyett, amikor az első távolsági üzem módban tartott ülésre márciusban sor került, a Parlamentnek először az Eljárási Szabályzat módosításáról kellett volna szavaznia, mivel ez lett volna az egyetlen lehetséges módja annak, hogy a távolsági működési üzemmódra vonatkozó rendkívüli szabályokat be lehessen vezetni.

Mindez pedig, ha a tagállami hozzájárulást nem is pótolja, de legalább rendet teremtett volna az intézmény működésében, annak érdekében, hogy a kritikus időszakban hozott kritikus döntések a későbbiekben ne legyenek megkérdőjelezhetők, vagy rosszabb esetben harmadik fél kérelmére érvényteleníthetők.¹³

Különbön még a végén úgy járunk, mint Münchhausen báró és a kettévágott ló...¹⁴

2020. április 16.

---

¹² Newton III. törvénye: két test kölcsönhatásakor mindkét test erővel hat a másikra, ezek az erők egyenlő nagyságúak és ellentétes irányúak.

¹³ EUMSZ 263. cikk alapján az Európai Parlament döntése többek között jelentős eljárási hiba alapján érvényteleníthető.

¹⁴ A báró egy vár bevétele után hiába itatta lovát, az a töméntelen lenyelt víz ellenére is szomjas maradt. A lónak ugyanis hiányzott a hátsó része, mert kettévágta a várkapu védőrácsa.

Felhasznált irodalom

- A Bíróság a C-73/17. sz. Franciaország kontra Parlament ügyben hozott 2018. október 2-i ítélete
Bürger, Gottfried August: *Münchhasuen vidám kalandjai*. Budapest, Kossuth, 1994.
- Európai Parlament: *Az Európai Parlament Eljárási Szabályzata*. VII. cím: Ülések. 5. fejezet: Határozatképesség, módosítások és szavazás. 171. cikk: Felszólalási idő felosztása és felszólalók listája. 9. parlamenti ciklus, (2020. február). Online: www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-9-2020-02-03-RULE-171_HU.html
- Európai Parlament: *Az Európai Parlament Eljárási Szabályzata*. VII. cím: Ülések. 5. fejezet: Határozatképesség, módosítások és szavazás. 172. cikk: Egyperces felszólalások. 9. parlamenti ciklus, (2020. február). Online: www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-9-2020-02-03-RULE-172_HU.html
- Európai Parlament: *Az Európai Parlament Eljárási Szabályzata*. VII. cím: Ülések. 5. fejezet: Határozatképesség, módosítások és szavazás. 178. cikk: Határozatképesség. 9. parlamenti ciklus, (2020. február). Online: www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-9-2020-02-03-RULE-178_HU.html
- Európai Parlament: *Az Európai Parlament Eljárási Szabályzata*. VII. cím: Ülések. 5. fejezet: Határozatképesség, módosítások és szavazás. 179. cikk: Küszöbértékek. 9. parlamenti ciklus, (2020. február). Online: www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-9-2020-02-03-RULE-179_HU.html
- European Parliament: *Attendance Register*. Brussels, (2020. március 26.). Online: www.europarl.europa.eu/doceo/document/PV-9-2020-03-26-ATT_EN.html
- „Megsemmisítés iránti kereset – A 2012-ben és 2013-ban tartandó plenáris ülészakok ütemterve – Az Európai Unió intézményei, egyes szervei, hivatalai és szervezeti egységei székhelyének meghatározásáról szóló jegyzőkönyvek”. Paolo Mengozzi főtanácsnok indítványa. (2012. szeptember 6.). Online: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf;%20jsessionId=314219E4E247391B60F1DC%20%C2%AD4B57E5FB5B?text=&docid=%20126385&pageIndex=0&doclang=HU&mode=lst&dir=&occ=firs%20t&part=1&cid=415225>

Az EUSTRAT Műhelytanulmányok a Nemzeti Közszerológati Egyetem Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézet munkatársainak azon gyorsjelentéseit tartalmazza, amelyek meghaladják egy blogbejegyzés terjedelmét, tanulmányok előtanulmányaiként szolgálnak. Célunk, hogy minél aktuálisabb témákat dolgozzunk fel, kutatási részeredmények bemutatásával. Az elemzések az Európai Bizottság struktúrájának megfelelően a magyarországi viszonylatban is kiemelten kezelt szakpolitikákat fogják össze, úgymint a biztonság- és védelempolitika, a demokrácia és jogállamiság, a digitalizáció, a gazdaság és pénzügy, a kisebbségpolitika, az oktatás és kultúra, valamint a szomszédsg- és bővítéspolitika.

A tanulmánykötetet ajánljuk az Európai Unió iránt érdeklődő szakmai közvélemény számára, amely az európai integrációról való intenzívebb kommunikációt szolgálja magyar és angol nyelven egyaránt.

The EUSTRAT Working Papers contains quick reports from the researchers of the Europe Strategy Research Institute of the Eötvös József Research Center at the University of Public Service, which exceed the scope of a blog post, and serve as preliminary studies. Our goal is to process current topics by presenting partial research results. In line with the structure of the European Commission, the analyzes bring together policies that are a priority in Hungary, such as security and defense policy, democracy and the rule of law, digitalisation, economy and finance, minority policy, education and culture, neighborhood and enlargement policy.

I recommend the working papers to the professional public interested in the European Union, which serves for more intensive communication about European integration in both Hungarian and English languages.